

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Redakcja i Administracja: ARSENAŁSKA 4,
Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 ppół.
Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppół.
Redaktor działu gospodarczego przyjmuje
od 1—2 pp. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Konto czekowe P. K. O. 80.750.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tekstem — 25 gr., w tekście — 30 gr., za tekstem — 10 gr., kronika rekl. — nadesłane — 35 gr. (za wiersz redakcyjny), nekrologi — 25% zniżki, dla poszukujących pracy — 50% zniżki, ogł. zagraniczne — 50% drożej, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, w dniu świątecznym i zamiejscowo — 15% drożej. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy na IV stronie 10-cio łamowy. Terminy druku ogłoszeń mogą być przez administrację dowolnie zmieniane.

Między komisją a plenum.

Przed kilku dniami z okazji uchwalenia przez Komisję Konstytucyjną zmian do przepisów Konstytucji, dotyczących trybu załatwiania ustawy budżetowej, stwierdziliśmy, że orgja poprawek sejmowych uczyniła z projektu rządowego dziwoląg, na podstawie którego trudno będzie ustalić współpracę Rządu z Sejmem.

W fakcie tym widzieliśmy objaw destrukcyjnej roboty Sejmu w stosunku do poczynań rządowych. Najważniejszy moment dyskusji, jaka toczy się między Rządem a Sejmem przyszedł jednak dopiero z chwilą, gdy na porządku dziennym znalazła się sprawa pełnomocnictw dla rządu.

Projekt ustawy w tej materji, przyjęty przez Komisję odbiegł daleko od intencji Rządu; znalazł się on jednocześnie w rozbracie z tem stanowiskiem, jakie zajęliśmy bezpośrednio po tem, gdy zagadnienie pełnomocnictw stało się aktualnym. Zamiast pełnomocnictw generalnych, szerokiach z możliwie nielicznymi ograniczeniami Komisja uznała za niezbędne z jednej strony wyliczyć te dziedziny, których pełnomocnictwa mają dotyczyć, z drugiej zaś wymienić te, o których w dalszym ciągu jedynie Sejm będzie mógł orzekać.

Już postawienie obok siebie tych dwu szeregów spraw pozostawionych rządowi i odebranych mu prowadził do dowolności w interpretowaniu ich, a zatem otwiera drogę do zatargów między Rządem a przedstawicielstwem narodem.

Powtórze dziedzin spraw „dowolnych” rządowi jest określona w sposób niesłychanie mętny. Co to znaczy „wydawanie zarządzeń w zakresie naprawy stanu gospodarczego w Państwie, a w szczególności także w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa?”. Czy przemysł, handel, kredyt, komunikacje nie są dziedzinami, które mogą podlegać „naprawie ustroju gospodarczego”, czy też mają do nich „także” należeć, chociaż nie „w szczególności”? Dziwoląg ten przyjęty został na wniosek p. Kiernika, b. ministra rolnictwa w rządzie Chjeno-Piasta.

Przeraził objaw braku zdrowego sensu u byłego ministra i niestety nie byłego jeszcze posła Błąd zasadniczy ustawy tkwi w jej kazuistyce, w jej drobnozgodnym wyliczeniu, co wolno i co nie

*) Patrz nasz art. wstępny w dniu 6 czerwca r. b.

Stosunek Hiszpanji do Ligi Narodów.

PARYŻ, 16.VII. (Pat.). Dzienniki zamieszczają wywiad z gen. Primo de Riviera, który stwierdził, iż w sprawie stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów, Hiszpanja nadal podtrzymuje swe żądania.

Przed wrześniem nie uczynimy — mówił dyrektor, a później nasze postępowanie zależy będzie od decyzji zgromadzenia genewskiego.

Według „l'Avenir” Primo de Rivers potwierdził wiadomość, że Briand zapewnił go iż energicznie poprze stanowisko Hiszpanji w Genewie.

Azja dla Azjatów.

LONDYN, 16.VII. (Pat.). Dn. 5 sierpnia otwarta będzie w Nagasaki konferencja panazjatycka w której wezmą udział delegaci Chin, Japonji, Filipin, Indji, Persji, Sjamu i Turcji. Same Chiny wysła 30-tu delegatów, który będą reprezentowali różne prowincje.

Konferencja ta nie jest wprawdzie oficjalna, lecz uczestnicy jej spodziewają się że niektóre rządy poprą ich akcje zmierzającą do utworzenia związku panazjatyckiego, którego dewizą będzie: „Azja dla azjatów”.

Grośba strajku na niemieckim Śląsku.

BERLIN, 16.VII. Pat. Jak donosi „Berliner Tageblatt”, niemiecki Śląsk znajduje się w przededniu strajku robotników rolnych na tle ekonomicznym.

Sejm radzi.

Nad zmianami Konstytucji.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy)

Wrażenia.

Wezorem rozpoczęły się w pełnej izbie obrady nad projektem ustawy o zmianie Konstytucji.

Zdawało się, że obrady nad tak ważną sprawą, wzbudzą zainteresowanie wśród panów posłów. Sala poselska świeciła jednak na początku obrad pustkami i dopiero w toku obrad poczęła się zapelniać panami posłami.

Posiedzenie plenarne poprzedziły obrady konwentu senatorów, na którym po dłuższej dyskusji postanowiono w dn. 16 i 17 bm. prowadzić debaty jedynie nad projektem ustawy o zmianach Konstytucji.

Głosowanie w drugim czytaniu może być ewentualnie przeniesione na poniedziałek. W tym dniu również rozpoczęłaby się dyskusja generalna nad projektem ustawy o pełnomocnictwach, która ma się zakończyć we wtorek lub środę przyszłego tygodnia.

Trzecie czytanie obu tych ustaw odbędzie się dopiero z końcem przyszłego tygodnia.

Na posiedzeniu konwentu senatorów wyjaśniło się również, że p. premier Bartel zabierze głos w poniedziałek dla uzasadnienia przedewszystkiem stanowiska Rządu w sprawie pełnomocnictw.

Należy przypuszczać, że z końcem przyszłego tygodnia obie ustawy zostaną przez Sejm zatwierdzone. Z dotychczasowej dyskusji na plenum izby wynika, że nie spornym jest jeden punkt, a mianowicie kwestja rozwiązania Sejmu i Senatu przez Prezydenta Rzeczypospolitej. Nad tym punktem głosować będzie prawdopodobnie cała Izba.

Natomiast bardzo wiele zastrzeżeń budzi prawo dekretowania ustaw przez Prezydenta Rzeczypospolitej, natrafiając na silną opozycję części stronnictw sejmowych.

Przebieg posiedzenia.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu marszałek zakomunikował o podtrzymaniu przez ministra spraw zagranicznych wycofanej ustawy o ratyfikacji umowy handlowej polsko-bułgarskiej. Następnie izba przystąpiła do porządku dziennego t. j. do sprawozdania komisji konstytucyjnej o rządowym projekcie ustawy i o wnioskach poselskich w sprawie zmiany Konstytucji.

Pos. Chaciński (Ch. D.) podniósł, iż konieczność zmiany Konstytucji oddawna była odczuwana przez opinię publiczną. Przed wyborami ostatnimi został zgłoszony wniosek o przyznanie Prezydentowi prawa rozwijania i zb. ustawodawczych. Zagadnienia zmiany Konstytucji nie mógł obecny Sejm potraktować zbyt obszernie gdyż brak mu na to czasu i, co ważniejsza, nie jest do tego odpowiedni znajdując się na schyłku swej działalności. Komisja do swego sprawozdania przyjęła wniosek rządowy rozszerzając jego zakres stosownie do wniosków szeregu stronnictw. Następnie referent przedstawił znane już uchwały komisji, szczegółowo je omawiając, poczem zreferował ustawę o pełnomocnictwach.

Po referacie wywiązała się dyskusja w czasie której pierwszy zabrał głos, imieniem Z. L. N. poseł Konopczyński. Mówca oświadcza, iż stronnictwo jego ustosunkuje się do proponowanych zmian rzeczowo i ubolewa, że wstrząs majowy, który społeczeństwu zrzucił z oczu złote łuski przesądów demokratycznych, nie został należycie wyzyskany. Wobec milczenia obecnego Rządu co do głównych postulatów Zw. Lud. Narod. i wobec zastrzeżeń co do polityki Rządu, stronnictwo to odnosi się krytycznie do ustawy o pełnomocnictwach.

Pos. Niedziałkowski (PPS) podniósł jako fakt, że władza obecna spoczywa w rękach zwanej inteligencji postępowej, która dotychczas stała zawsze daleko od życia,

nie miała w dziejach ani jednej epoki walki, a dziś ma zdać egzamin ze swej dojrzałości dziejowej, ponieważ wojskowa rewolucja wysunęła ją ku górze. Rząd, który wyszedł z łona tej radykalno-liberalnej inteligencji, w zagadnieniach gospodarczych po krótkim wahaniu poszedł za programem poprzednich rządów, w zagadnieniach zaś społecznych stanął przed krajem bez żadnego programu i pozostał mu tylko zagadnienie polityczne.

Koła które stoją u władzy wspierają się o ideę wzmocnienia władzy wykonawczej. Wzmocnienie to może się odbyć już nietylko kosztem władzy ustawodawczej lecz wogóle kosztem zasady demokracji parlamentarnej.

Projekt rządowy otworzył szeroko wrota całemu obozowi polskiej reakcji. Mówca podziela pogląd, że konstytucje współczesne muszą być zmienione pod bardzo wielką względami i że doktryna liberalna nie wystarcza dla nowożytnego ustroju państwa. Jednak bieg rozwoju idzie w tym kierunku, że wysuwa się coraz bardziej na pierwszy plan czynnik społeczny i gospodarczy równoległe do czynnika politycznego.

Omówiwszy proponowane zmiany, mówca oświadcza: Byliśmy gotowi dać rządowi pełnomocnictwa w ścisłym związku z rozwiązaniem Sejmu i pod jednym jeszcze warunkiem — musimy wiedzieć na co rządowi dajemy prawa, jak będą one wykonywane. Musimy domagać się jasnej odpowiedzi czy rząd obecny w całości stoi przy dotychczasowej pokojowej polityce zagranicznej. Nie będąc bezwzględny zwolennikiem demokracji parlamentarnej, mówca jest zdania, że tylko tą drogą parlamentarna dojść można do zmiany ustroju społecznego i gospodarczego.

Na tem obrady przerwano do godz. 4-tej po poł.

Po przerwie w dalszej dyskusji nad zmianami konstytucji, pierwszy zabrał głos im. Zjedn. Niem. pos. Kronig. Mówca ten szczegółowo omówił zarówno projekt zmian Konstytucji proponowanych przez komisję, jak i projekt przedłożony przez rząd, przyczem katorycznie wypowiedział się przeciwko tym zmianom proponowanym przez komisję, które — jego zdaniem — godzą w równouprawnienie obywatelskie.

Do tych zmian zalicza skreślenie postanowienia, że wybory do Sejmu i Senatu odbywają się w głosowaniu stosunkowym, podniesienie cenzusu wieku przy głosowaniu do obu izb, zmianę artykułu dotyczącego nietykalności polskiej w duchu ograniczenia tej nietykalności, wreszcie skreślenie postanowienia, że okręgi wyborcze do Senatu pokrywają się z województwami. W dalszym ciągu wypowiedział wątpliwości co do artykułu mającego na celu zapewnienie terminowego budżetu uważając, że tego rodzaju postanowienie możnaby włączyć do regulaminu obrad Sejmu oraz do prawa dekretowania ze względu na brak ograniczeń tego prawa w szczególności co do zmian w ordynacji wyborczej i w ustawodawstwie socjalnym. Mówca oświadcza się za upoważnieniem Prezydenta do rozwiązywania Sejmu.

Następny mówca pos. Schreiber (Kolo Zyd.) zajmuje co do większości zmian proponowanych przez komisję, naogół stanowiska analogiczne do stanowiska zajętego przez posła Kroniga.

W końcu mówca wypowiada się przeciwko prawu dekretowania, dodając, że nadanie tego rodzaju uprawnień władzy wykonawczej mogłoby dać znowu przewagę biurokracji.

Kończąc zwraca się do Rządu o zajęcie stanowiska wobec zmian poczynionych w projekcie rządowym na komisji.

Posel Błazewicz (CH. D.) w dłuższym wywodzie bronił projektu opracowanego przez komisję konstytucyjną polemizując w tym wzglę-

dzie z wywodami mówców poprzednich. W końcu broni swe wnioski o powołaniu do życia Trybunału Konstytucyjnego jako instytucji, która kontrolowała czy uchwalone ustawy są zgodne z Konstytucją.

Posel Bagiński (Wyzw.) oświadczył się zasadniczo za zmianami proponowanymi przez rząd, ze swej strony proponuje pewne poprawki, w szczególności aby z pod prawa dekretowania wyłączyć możliwość zmian w ordynacji do Sejmu i Senatu oraz w ordynacji i organizacji samorządów.

W art. 13-tym projektu proponuje dodanie zastrzeżenia że Sejm następny nie może być rozwiązany przez Prezydenta przed upływem jednego roku.

Kończąc oświadcza, że w razie odrzucenia jego poprawek, do art. 11-go o prawie dekretowania, stronnictwo jego będzie głosowało przeciwko całemu ustępowi dotyczącemu tej sprawy a w razie przyjęcia jego poprawek Wyzwolenie nie będzie występowało przeciwko uchwaleniu ustawy o pełnomocnictwach dla Rządu.

W dalszym ciągu posiedzenia przemawiał pos Bon (Niez. P. Ch.) który oświadczył, że głosować będzie przeciwko proponowanym zmianom Konstytucji.

Pos. Chrucki (Ukr.) dowodził z kolei, że proponowane zmiany Konstytucji noszą zasadę demokracji parlamentarnej w Polsce i są rzekomo szczególnie zamierzone przeciwko mniejszości narodowej, celem niedopuszczenia tych mniejszości do przyszłych Sejmów. Kończąc mówca oświadcza się z powyższych względów przeciwko zmianom.

W końcu dzisiejszego posiedzenia zabrał głos pos Cwiakowski, który oświadczył że monarchistyczna organizacja włóścian wysuwa hasło dziedzicznej władzy królewskiej i że głosować będzie za wzmocnieniem władzy wykonawczej wyrażając przytem nadzieję, że już w przyszłym Sejmie dokona się zmiana ustroju. Na tem obrady przerwano.

Następne posiedzenie jutro o godz. 10-tej rano. (Pat.)

R. TOJBIN

Wilno, ul. Zamkowa Nr 24
naprzeciw kościoła św. Jana
Ceny umiarkowane.

Wielki wybór zegarków, złotych i srebrnych wyrobów oraz platerów. Przy sklepie pracownia zegarków, jubilerska i grawerska.
KUPNO: złota, srebra i rigichd kamieni. Ceny najwyższe.

Wiadomości polityczne.

(Telef. od wł. koresp. z Warszawy).

Min. reform rolnych p. Staniewicz wydał rozporządzenie, określające ściśle termin załatwienia spraw klientów.

W myśl tego zarządzenia wszystkie sprawy, wpływające do podległych mu urzędów, winny być załatwiane najdalej w ciągu 10 dni. O sprawach, które z jakichkolwiek powodów zalegają w ciągu następnych 10 dni, mają obowiązek naczelnicy wydziałów podać wyjaśnienia właściwym dyrektorom departamentów. Te zaś sprawy, które nie znalazły załatwienia w ciągu 20 dni, muszą być usprawiedliwione wobec p. ministra.

W ten sposób p. minister Staniewicz pragnie osiągnąć jak największą sprawność w urzędowaniu.

Korespondent nasz dowiaduje się, iż sprawa obsadzenia stanowiska prezesa Najw. Izby Kontroli Państwa, które to stanowisko zostało, jak wiadomo, opróżnione przez śmierć ś. p. Jana Żarnowskiego, nastąpi po zakończeniu obecnej sesji sejmowej.

Wśród kandydatów, jakich się wymienia na powyższy urząd, największe szanse posiada wyższy urzędnik Najwyższej Izby Kontroli p. Rupiewicz.

W związku z przeprowadzoną reorganizacją Ministerjum Spraw Wewnętrznych min. Młodzianowski przeniósł z dniem wczorajszym w

stan spoczynku 5 naczelników wydziałów w Ministerjum, a mianowicie panów: Górskiego, Sikorskiego, Wańkowicza, Dworskiego i Piwowskiego.

Pełnomocnik Rządu polskiego do rokowań handlowych z Niemcami dr. Prądzyński złożył obszernie sprawozdanie sferom rządowym z przebiegu prowadzonych przez niego rokowań.

Dr. Prądzyński został następnie przyjęty przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz odbył poza tem szereg konferencji z ministrami poszczególnych resortów.

P. Prądzyński wyjechał do Berlina w sobotę 17 b. m., gdzie rozpocznie w dniu 17 lipca rokowania w sprawie osób fizycznych i prawnych oraz w sprawach taryfowo-celnych.

Królewsko-węgierskie poselstwo w Warszawie wyraża gorące podziękowanie zarówno władzom, towarzystwom, jako też osobom prywatnym, które swym udziałem przyczyniły się do zorganizowania przyjęcia wyieczki węgierskiego klubu literackiego „Patria”. Uczestnicy wyieczki zachowali jaknajlepsze wrażenia z pobytu w Warszawie, Krakowie i Wilnie.

W „Dzienniku Ustaw” ogłoszono rozporządzenie, mocą którego termin składania egzaminów, przewidzianych w rozporządzeniu rady ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r., ustalony w paragrafie i rozporządzenia rady ministrów z dnia 31 marca 1926 r. przedłuża się do dnia 31 października 1926 r.

Min. spr. wewnętrznych odmówił zezwolenia na zarejestrowanie stowarzyszenia pod nazwą „Zjednoczenie Monarchistów Polskich”, gdyż cele tego stowarzyszenia grożą bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. W charakterze założycieli podpisali statut poseł Stefan Dąbrowski, prof. Dzierżkowski i adw. Obieziercki.

Posel łotewski p. Nuksza wyjechał do Rygi. W charakterze charge d'affaires poselstwa, zastępował go będzie p. Siewerts, pierwszy sekretarz poselstwa.

Rada Ministrów w dn. 14 bm. zastanawiała się nad sposobami przeciwdziałania propagandzie antypolskiej w niektórych pismach zagranicznych, głównie niemieckich. Propaganda ta uzewnętrzniła się w ostatnich czasach pod postacią podawania fałszywych wiadomości o działalności i zamierzeniach Rządu polskiego.

Rada Ministrów postanowiła przedsięwziąć wobec tych pism środki represyjne przez odebranie im debitu pocztowego na terenie Rzplitej. Już wczoraj m. in. za podanie zmyślnego tekstu oświadczenia prof. Kemmerera, odebrano debit, wychodzącemu na niemieckim Śląsku pismu „Obersehlesische Zeitung”.

Min. spraw wojskowych zapowiedział, aby w tym roku nie udzielano urlopów rolnych żołnierzom.

B. minister reform rolnych p. Radwan został mianowany wiceprezesem komisji ziemskiej przy Ministerjum Reform Rolnych.

W związku z projektem reorganizacji centrali Ministerjum Skarbu dotychczasowy główny urząd likwidacyjny ma być wcielony w charakterze departamentu do Ministerjum Skarbu.

Szef misji amerykańskiej prof. Kemmerer odbył konferencję z prezesem Banku Rolnego p. Wojtkiewiczem oraz naczelnym dyrektorem Banku p. Stanisławskim.

W dłuższej rozmowie prof. Kemmerer okazał duże zainteresowanie się działalnością Banku Rolnego i postanowił zaznajomić się z nią bliżej, jak również z zagadnieniem reformy rolnej w Polsce.

kim przyczynkiem do urzeczywistnienia zbrodniczych poczynań. (r)

SAMORZĄDOWA.

Sejmik Wileńsko-Trocki a osiwiata. W pierwszym półroczu 1926 r. Sejmik Wileńsko-Trocki utrzymywał 37 stypendystów średnich szkół wileńskich, wydając na ten cel 6860 zł.

Sejmik Wil.-Trocki przychodzi z doradczą pomocą nawet poczcie. Na założenie linii telefonicznej Wilno-Rudomino, Jaszuny-Turgiele i Jaszuny-Male Sołeczni ki sejmik Wileńsko-Trocki zadeklarował z górą 3000 zł. przy czym 1000 zł. już wpłacił Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

Szpitalę wszystkie oraz ambulatory Sejmiku Wileńsko-Trockiego skierowują chorych, wymagających zabiegów chirurgicznych do szpitala w Nowo-Trockach.

Budżety organizacji samorządowych i komunalnych. Ministerjum spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem skarbu wydało do magistratów miast, oraz wydziałów samorządowych wzór według którego ma być wykonane zestawienie budżetu na rok finansowy 1926/27. W wydziale rachunkowym Magistratu m. Wilna rozpoczęli wstępne prace do przedstawienia budżetu za rok obecny według nowego formularza.

Wypożyczanie maszyn do wyrobów cementowych dachówek. Sejmik Wileńsko-Trocki otrzymał od Dyrekcji Ubezpieczeń wzajemnych w przeciągu ostatnich lat 5 maszyn do wyrobów cementowych dachówek. Maszyny powyższe mogą być wypożyczone potrzebującej ludności z powiatu za opłatą 10 zł. z zastrzeżeniem, że wyrobione dachówki będą użyte dla własnych potrzeb, a nie odsprzedawane.

SPRAWY ROLNE.

Posiedzenie wojewódzkiej komisji ochrony lasów. W dniu 30 b. m. w urzędzie wojewódzkim, pod przewodnictwem wojewody wileńskiego p. Władysława Raczkiwicza odbył się posiedzenie wojewódzkiej komisji ochrony lasów.

Na porządku dziennym 33 sprawy o wyręb lasów w celach parcelacji i likwidacji serwitutów, oraz 2 sprawy o nieprawny wyręb lasów. (l)

Przymusowa parcelacja. Okręgowy Urząd Ziemi w Wilnie otrzymał z Ministerjum Reform Rolnych polecenie zażądać od właścicieli majątków ziemskich, przeznaczonych w roku ubiegłym do parcelacji przymusowej, przedłożenia wniosków, odnośnie do wyłączenia od podziału obszarów, które nie podlegają działaniu ustaw o parcelacji.

Ustawa ta pozwala wyłączyć na jedną rodzinę 60 hektarów w okręgach przemysłowych, i 180 hektarów na pozostałym terenie państwa. Obszar wyłączony od przymusowej parcelacji wynosić może 300 hektarów jedynie na terenie województw wschodnich i zachodnich. (r)

Wagon propagandy kultury rolnej. W dniu wczorajszym

przybył do Wilna specjalny wagon dla propagandy kultury rolnej, który w Wilnie zatrzyma się do dnia 17 b. m., urządzając na stacji pokazy i odczyty z dziedziny pszczelarstwa i hodowli.

W Ameryce idea takich wagonów, a nawet pociągów propagandowych z różnych dziedzin wiedzy znajdują szerokie zastosowanie. W Polsce mamy tylko jeden taki wagon odpowiednio zbudowany, który służy rozmaitym organizacjom rolniczym dla propagandy kultury rolnej. (x)

SPRAWY ROBOTNICZE.

Inspekcja funduszu bezrobocia. Otrzymujemy wiadomość, iż w najbliższym okresie czasu, prawdopodobnie w początkach przyszłego tygodnia przybędą do Wilna, celem przeprowadzenia kontroli, delegowani do przeprowadzenia inspekcji w okręgowych Związkach funduszu bezrobocia województw wschodnich pp. St. Luniewski i R. Baliński, inspektorzy Dyrekcji Głównej Funduszu Bezrobocia, przeprowadzający obecnie inspekcję na terenie województwa białostockiego. (r)

Kto może otrzymać pracę? Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Wilnie poszukuje reflektantów na objęcie następujących robót — 50 robotników drzewnych z własnymi narzędziami do Białegostoku i 5 szweców do Gdyni. (r)

Stan bezrobocia. Na ewidencji Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Wilnie w dniu 15 bm. znajdowało się ogółem 5040 osób, w tej liczbie 3770 mężczyzn i 1270 kobiet, niewykwalifikowanych 1357 osób, biuralistów 523, służby domowej 427, metalowców 381. W stosunku do zesłanego tygodnia liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 50 osób.

Ile wypłacono bezrobotnym. W dniu 14 bm. w okręgowym funduszu bezrobocia wypłacono 12200 zł. bezrobotnym, z tej liczby ustawowo zaledwie 1500, w drodze pomocy doraźnej 10,700 zł.

Opłata na rzecz bezrobotnych. Komitet pomocy bezrobotnym w Wilnie zwrócił się do dyrekcji kolejowej z prośbą, by za wszelkie przesyłki koleją pobierano specjalnie na rzecz pomocy bezrobotnym 50 gr. System ten zaprowadzony w Warszawie daje doskonałe wyniki; postanowioną tą samą metodę zastosować do paczek i przesyłek pocztowych, żądając odpowiednio zmniejszonej kwoty za przesyłkę. (r)

ZE ZWIĄZK. I STOWARZ.

Zebrań podoficerów rezerwy. W niedzielę 18 b. m. o godzinie 7 m. 30 wiecz. przy ul. św. Anny 2, odbędzie się walne zebranie związku podoficerów rezerwy. (l)

Zebrań bezrobotnych pracowników umysłowych. W dniu 17 b. m. przy ul. św. Jankińskiej 3, odbędzie się ogólne zebranie bezrobotnych pracowników umysłowych. (l)

Walne zebranie członków Spółdzielni drobnych kupców. W dniu 18 b. m. o godz. 6 wiecz. w lokalu kupców żydowskich przy

ul. Wieka-Pohulanka 3, m. 2, odbędzie się walne zebranie członków spółdzielni drobnych kupców w Wilnie. (l)

Zebrań muzyków. W dniu 26 b. m. przy zaułku Literackim 9, odbędzie się ogólne zebranie związku muzyków. (l)

Dozorcy domowi i służba domowa żądają podwyższenia płac. W niedzielę 18 b. m. o godzinie 2 po poł. przy ul. Kijowskiej 19 odbędzie się zebranie związku zawodowego dozorców domowych i służby domowej.

Na porządku dziennym sprawy innymi, podwyżka płac i sprawy organizacyjne. (l)

RÓŻNE.

Sprostowanie. Do sprawozdania ze „Zjazdu inspektorów samorządu gminnego” w Nr 150 naszego pisma umieszczono ustęp: „w większości wypadków popełniają nadużycia urzędnicy niewykwalifikowani i mało inteligentni a przede wszystkim wójt”. W związku z tem umieszczono rezolucję domagającą się ograniczeń ilości wójtów. Otóż wspomniana uchwała dotyczyła sołtysów. O ile chodzi o wójtów to poziom kwalifikacji służbowych i moralnych z każdym rokiem staje się coraz wyższy i pod tym względem śmiało rzec można iż woj. Wileńskie stoi na jednym z pierwszych miejsc w Rzeczypospolitej.

Fabryka Forda w Brześciu. Z Brześcia nad Bugiem komunikują nam, iż znany fabrykant amerykański Ford zakłada tam fabrykę samochodów. (l)

Obrona gen. Malczewskiego w Wilnie. W tych dniach przesłano do Wilna akt oskarżenia gen. Malczewskiego.

W związku z tem, t. j. dla zapoznania się z aktem oskarżenia, oraz porozumienia się z gen. Malczewskim, przybył ze Lwowa do Wilna dr Pirecki.

Dr Pirecki występował w swoim czasie we Lwowie w głośnym procesie Steigera. (l)

Pozwolenia na prawo handlu bronią palną. W związku z przekazaniem przez ministerjum spraw wewnętrznych wojewodom kompetencji w wydawaniu zezwoleń na prawo handlu bronią palną, urząd wojewódzki rozesłał do podległych sobie starostów zarządzenie przeprowadzenia natychmiast rejestracji sklepów, posiadających już koncesje.

Nie pozostawiajcie dzieci bez opieki. Wzorem! W godzinie 12 w południe mieszkańcy ulicy Augustyńskiej byli świadkami tragicznego zajścia ścinającego krew w żyłach. W czasie najwyższego ruchu targowego, gdy wynijmają się długie szeregi wozów wśród ciżby gdzie niebezpieczeństwo przebiegania zwiększa się nieproporcjonalnie, pod koła dorożki samochodowej dostała się małeńka 4-letnia dziewczynka J. Muszkat. Szofer Bronisław Aszorow wstrzymał auto, lecz już było zapóźno. Koło ciężkiej maszyny przygniotło małeństwo klatkę piersiową. Szofer tą samą dorożką zawiózł dziewczynkę do szpitala żydowskiego, gdzie około godziny 3 zmarła. Aszorowa przy spisaniu protokołu

w komisariacie m. Wilna uwoleńnił, gdyż wszyscy świadkowie jednogłośnie zeznali że wini w tym wypadku szofera nie można. Zawiniłi rodzice niebezpiecznej ofiary, zostawiając dziecko bez opieki. (r)

Z PROWINCJI

Z powiatu Postawskiego. Dział rolny wydziału powiatowego w Postawach rozwija coraz intensywniejszą akcję dla dobra miejscowej ludności rolnej. W roku bieżącym założył cały szereg pól doświadczalnych, co posiada niemałe znaczenie dla kultury rolnej. Punkty czyszczenia ziarna zostały odremontowane. Do punktów kopulacyjnych — ogierów i buhajów — postanowiono zakupić jeszcze 5 buhajów rasy czerwono-polskiej i założyć 6 gniazd rasowej trzody chlewnej. (x)

Instytucja zakładów opiekuńczych i badanie stanu bezrobocia w powiecie brasławskim. Celem przeprowadzenia lustracji zakładów opiekuńczych i zbadania stanu bezrobocia w powiecie brasławskim, onegdaj wyjechał z ramienia wojewody do Brasławia p. Konrad Jocz — naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej przy urzędzie wojewódzkim.

Pan Jocz przeprowadzi lustrację szroniska dla dzieci w Opsie oraz zasięgnie od starosty brasławskiego p. Januskiewicza informacji o stanie bezrobocia w wymienionym powiecie. (l)

Z POGRANICZA.

Aparaty podsłuchowe na pograniczu. W ostatnich dniach służba łącznikowa K. O. P. zauważyła po stronie bolszewickiej t. zw. aparaty podsłuchowe stosowane celem podsłuchiwania rozmów służbowych między oddziałami i strażnicami naszej służby granicznej.

Po zniszczeniu połączeń żołnierze zameldowali dowódcy batalionu, ten zaś postanowił wyciągnąć konsekwencję i poruszyć tę sprawę podczas najbliższego spotkania granicznego. (r)

Radio-aparaty na strażnicach K. O. P. Ostatnimi czasy żołnierze oddziałów K. O. P. na pograniczu sowieckim, przejeżdżając czasem zaczęli budować sobie radio-aparaty odbiorcze, będące czasem schytem dowcipu i oszczędności. Równocześnie oficerowie K. O. P. popierają usilnie ten ruch wśród żołnierzy, sami dając wskazówki i udzielając porad w sprawie konstruowania aparatów. Tak więc nasi obrońcy przesiadający w odległych strażnicach na rubieżach słuchają koncertów symfonicznych w Berlinie czy Paryżu. (r)

Żołnierze K. O. P. w roli strażni ogień. W rejonie Drui, w dniu 13 b. m. wybuchł pożar lasów. Tylko, dzięki natychmiastowemu przybyciu żołnierzy K. O. P. po kilkugodzinnych wysiłkach udało się pożar stłumić. (l)

Uszkodzenie słupa granicznego. W nocy z dnia 14 na 15 bm nieznanymi sprawcy przybyli prawdopodobnie ze strony sowieckiej ponacinali w kilku miejscach ostrym narzędziem podstawy trzech słupów granicznych, nie robiąc im

jednak żadnej szkody. Miało to miejsce na odcinku 4 komp. 10 baonu K. O. P. Dochodzenie w toku. (r)

Za sprzyjanie Polsce. W rejonie Rykont władze litewskie wysiedliły w dniu 15 b. m. niejakiego Turowicza Józefa z żoną i córką, jako sprzyjających Polsce. (l)

Powrót na Ojczyznę łono. W rejonie Wojtowa litewska straż graniczna wróciła na teren polski i oddała żołnierzom KOP. Czynila Bonifacio, który przekroczył nielegalnie granicę z Polski do Litwy.

Nosaczka na pograniczu sowieckim. We wsi Piłgarna powiatu dziśieńskiego wybuchła epidemia nosaczki, na którą zachorowało 10 koni. Dowództwo stacjonującego w powiecie dziśieńskiego batalion K. O. P. zwróciło się z prośbą do Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwowych o przeprowadzenie szczegółowego badania koni w okolicznych wioskach, a to w tym celu, aby epidemia ta nie poraziła koni wojskowych.

Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwowych przychyliło się do prośby władz wojskowych i poleciło urzędowi wojewódzkiemu w Wilnie wysłać natychmiast komisję dla zatawienia powyższej sprawy.

Jak się dowiadujemy komisja ta, pod przewodnictwem d-ra Rykiewicza ma wyjechać na pogranicze w dniu jutrzejszym. (l)

Inspekcja pogranicza sowieckiego. Z pogranicza donoszą: Do Pleszczenicy siedziży XI osob. pogan. oddziałów przybyła z Mińska specjalna komisja inspekcyjna, mająca przeprowadzić inspekcję na północnych odcinkach granicznych.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

W Wilnie.

W dniu wczorajszym ul. Ostrobramska przejeżdżał włocianin gm. Turgielskiej Piotr Stankiewicz, koł którego przestraszył się autobusa i wpadł na chodnik uderzając dyszel w głowę przechodzącą podówczas starszą kobietę. Uderzenie było tak fatalne, że czaszka pękła. Poszkodowaną w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala żydowskiego.

Zwrot rzeczy skradzionych z kościoła Augustyńskiego. W dniu wczorajszym policja państwowa m. Wilna zwróciła wszystkie rzeczy, skradzione swego czasu z kościoła Augustyńskiego.

Wśród zwrotzonych rzeczy znajdują się: mitra archimandryty Morozowa, cała liturgia 2 obrazy święte, wszystkie ornaty i sutanny. (l)

Ujęcie złodziei. Dn. 16 bm. rano podczas obławy zostali ujęci sprawcy kradzieży u Kazimierza Gajdosiwny, (Piętna dr. Pucyńskiego) — 1) Konstanty Zdanowicz, (Żydowska 15) 2) Abram Widzer, — (1 Jatkowa 13) 3) Edward Paczewski — (Montuski 13) i 4) Mikołaj Kolabin — (Śniegowa 12). Wyżej wymienieni do kradzieży przyznali się. Rzeczy nie odnalezione.

Kradzieże. Dn. 14 bm. nieznanymi sprawcy dokonali kradzieży za pomocą włamania się, gotówki i biżuterii na sumę 2,800 zł. u Rubina Szlosberga, (Sko-pocłka 11).

Dn. 15 bm. z mieszkania Racheli Stanciewiczowej — (Stowackiego 10) dokonano kradzieży różnych rzeczy, na sumę 200 z.

Na prowincji.

Zamach samobójczy. Dn. 9 bm. w Podświżu pow. Dziśnieńskiego usiłowała otruci się esencją octową Stefania Dąbrowska. Desperatka w stanie nie budzącym obaw odwieziono do szpitala w Głębokiem. (s)

Utonięcia. W nocy z 12 na 13 bm. w rzecze Dziśnieńce utonął Makary Archimowicz, lat 17, zam. we wsi Wasiliny gm. i pow. Postawskiego. Trupa wydobyto i zabezpieczono.

Dn. 13 bm. kąpiąc się w stanie podchmielonym utonął w jez. Trockim Bazylj Worobow mieszcz. Trok. Trupa wydobyto.

Dn. 13 bm. 5 chłopców pastuchów ze wsi Borówka gm. rzeszańskiej pow. Wil.-Trockiego, Wilhelm Barszczyński, Alfons Sokółowski, Antoni Minkiewicz, Mieczysław Zingielewicz i Wacław Truskowski w wieku od 9 do 14 lat, chcąc się wykapać pojechali łódką na jez. Rojstka. Gdy wymienieni odjechali na znaczną odległość, łódź zaczęła nabierać wody, a przestraszeni chłopcy powskakiwali do wody. Najstarszy z nich Wilhelm Barszczyński dopłynął do brzo-gi, pozostali zaś utonęli. Trupów wydobyto.

Pożary. Dn. 11 bm. wskutek nieustalonych przyczyn wybuchł pożar w lesie w odległ. 6 km. od maj. Polowo, Konstantego Przedzieckiego, właściciela maj. Woropajewo pow. Postawskiego. Spaliły się zarosła na przestrzeni 50 ha oraz las budulcowy wart. 500 z.

Dn. 13 bm. wskutek niewyjaśnionej przyczyny powstał pożar w lesie rzadowym w miejscowości Stary Dwór gm. Łuczajskiej pow. Postawskiego. Spaliło się 40 ha lasu państwowego.

Dn. 11 bm. wskutek uderzenia piorunu spalił się dom mieszkalny Józefa Łuzysa. zam. we wsi Jurczany gm. oklickiej pow. Wil.-Trockiego. Strat narazie nie ustalono.

Z sądów.

Bandyci przed sądem.

W dniu 15 b. m. przed sądem okręgowym w Wilnie stanęli Jan Zacharewicz, Władysław Szemberg i Janina Okusko-Łapińska.

Pierwsi dwaj oskarżeni są iż w pierwszej połowie 1920 roku w powiecie Wileńskim przyjęli udział w bandzie, utworzonej w celu dokonywania rabunków i przeprowadzili cały szereg napadów rabunkowych.

Janina Okusko-Łapińska oskarżona o to, iż w pierwszej połowie 1920 roku w powiecie Wileńskim z Janem Zacharewiczem, Władysławem Szbergiem i innymi nie ujętymi sprawcami, przyjęła udział w bandzie w celu dokonywania rabunków.

Po rozpatrzeniu sprawy sąd w składzie pp. Jodzewicza (przewodniczący), Hanrykiewicza i Piłsudskiego (sędzią honorowym) uznał winnymi Jana Zacharewicza i Władysława Szbergę w należeniu do bandy za poczyniony napad, skazał ich na 10 lat ciężkiego więzienia. Janinę Okusko-Łapińską sąd postanowił uniewinnić. (l)

OFIARY.

Zamiast wienca na grób s. p. D-ra Oleszkiewicza Zrzeczenie Lekarzy Kasy Chorych ofiarowało 150 złotych na wystanie na kolonję letnią w Druskiennikach dodatkowo jednego dziecka z pomocą zakwalifikowanych przez Komisję Lekarską dziei członków Kasy i ni-wysłanych do kolonji z powodu braku kredytu.

Przy zakupach prosimy naszych Szanownych Czytelników powoływać się na ogłoszenia w „Kurjerze Wileńskim” Agentury „Kurjera Wileńskiego”

Table with 10 columns listing agents in various locations: Budstaw, Duniłowice, Dżisna, Głębokie, Iwieniec, Kowel, Krasne nad Uszą, Landwarów, Lida, Nowe-Troki, Nowogródek, Oszmiana, Pińsk, Postawy, Stołpce, St. Święciany, Wilejka powiat, Mołodeczno. Each entry includes the name of the agent and their address.

Najlepsza przeróbka wszelkich starych KAPELUSZY na zupełnie nowe w pracowni ŁAMA, Wielka 37. Firma egzystuje od 1818 r. 1056
Stare na nowe czyszczenie i przerabianie KAPELUSZY filcowych i słomkowych damskich i męskich J. Łam, Wielka 52-54, obok kościoła św. Kazimierza (wejście z bramy). 1036

U progu śmierci... Betty Compson w roli głównej. Fatty w roli moralisty! Fatty-Grubaska.

Podstawą życia człowieka jest HYGJENA i dobre odżywianie się, a takowe Szanowna Publiczność zawsze znajdzie w Jadłodajni i Kawiarni przy ul. Tatarskiej 24.

T-WO WYDAWNICZE „POGOŃ” Sp. z o. o.

Skład farb, artykułów elektrotechn. i budowlanych „A. SZUR S-wie” Róg Niemieckiego Nr. 11 pole a najlepsze PAPIĘ DACHOWĄ (tol) ogniortwałą i TEKsturę SUROWĄ do obicia ścian i sufitów po cenach fabrycznych, oraz inne malarskie, elektrotechn. i budowl. materiały. 1014

Dr. Sz. Berensztejn Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjm. 9-1 pp. i 4-9 w. Mickiewicza 28-5 w. z. p. 1037

Przedstawicielstwo: 561 RUDNICKA 25, telefon 3-78.

Miłosierdziu Ogłoszenia do „Kurjera Wileńskiego” przyjmują na najbardziej dogodnych warunkach ADMINISTRACJA „Kurjera Wileńskiego” Arsenalska 4.

DRUKARNIA „PAX” Ul. Św. IGNACEGO 5. WILNO. Telefon Nr 8-93 Wykonuje wszelkie roboty drukarskie i introligatorskie szybko i dokładnie. CZASOPISMA, KSIĘGI RACHUNKOWE, KSIĄŻKI I BROSZURY, TABELI, BILETÓW, PŁAKATY, DRUKI KOLOROWE I ILUSTRACYJNE CENY NISKIE. WYKONANIE DOKŁADNE I SUMIENNE.

Artystyczny Zakład portretów L. Mizerec Wilno, Św.-Jankińska 6, przyjmuje zamówień od 5 zł. Wykonanie pierwszorzędne. Tamże potrzebni agenci dla przyjęcia zamówień na powiększenie portretów w miastach i na prowincji. Zarobek 500-600 zł. miesięcznie. 1096

BIURO PODAŃ L. Dzięcińskiego, Wilno, ul. Niemiecka 6. Przyjmuje przepisywania na maszynie. Ceny przystępne. Biuro czynne od g. 8 rano do g. 4 po poł.

Do serc litościwych Zredukowany urzędnik sądowy, bez pracy od grudnia 1924 r., szukając za pracę, a chcąc wrócić do żony i dziecka do Lwowa i nie mając pieniędzy na podróże powrotną, prosi o pomoc. Dątki przyjmujcie Admin. „Kurjera Wil.” (na podróz)

Przyjechała Chiromantha-Wrózka wniczka Lenorman, która wróżyła Napoleonowi, przepowiadała przyszłość sprawy sądowe, miłosne i t.d. Adr. ul. Młynowa 21, m. 12, naprzec. Krzyża, (w podwórzu na prawo) 478